

Anteckningar förda vid Järnvägshistoriska Riksförbundets medlemsmöte i Svanskog

Tid	1 april 2007, 09:10
Plats	Svaneholms herrgård, konferensrummet
Närvarande	Björn Alvarsson, KV Mogens Bruun, NoJK Morrigan Claesson, BJs Peter V Christensen, FSVV Magnus Eriksson, OKBv Bengt Espling, NJ Jonas Hjelm, LJM, JHRF Gösta Hederström Anders Johansson, SMoK Peter Jonsson, NJ Lars Olov Karlsson, SJVM Hans Kihlberg, JÅÅJ Per Krogh, VT Thomas Lange, MRO Bengt Lindgren, JHRF, ÖJS, SJK Micael Lindgren, ÖJS, JHRF Lars Nilsson, VT Peter Norberg, MfGDJ Sten Nordström, ENJ, JHRF Claes Olander, BJs Anne-Marie Olovsdotter, JvmV, JHRF Carl-Erik Olsson, SÅS Kjell Palén, JvmV Rickard Persson, FVJ Peter Sjöqvist, SH, NBVJ Anders Svensson, SKÅJ Carsten Åby Sørensen, JÅÅJ Jonas Wikström, ENJ

1 Mötets öppnande

Hans Kihlberg hälsade välkommen till dagens förhandlingar och delade ut papper. Jonas Hjelm förklarade därefter mötet öppnat.

2 Val av ordförande för mötet

Till mötesordförande **valdes** Jonas Hjelm.

3 Val av mötessekreterare

Till mötessekreterare **valdes** Anders Svensson.

4 Fastställande av dagordning

Anders Svensson gick genom sin bearbetning av den i inbjudningsutskicket medsända dagordningen. Bengt Lindgren föreslog tillägg av punkt 14 a) *Samlande av järnvägsintresset*, Magnus Eriksson av 8 c) *Avgift för drivmotorström*. Med dessa tillägg **fastställdes** föredragningslistan.

5 Försäkringar

Sten Nordström inledde med att framhålla att man nu borde lägga det gjorda bakom sig och arbeta för att få till en bättre försäkring, t ex genom samverkan med andra tågoperatörer, vilket kan ge en betydligt lägre premie. Detta kräver dessutom intern samverkan samt att ha bra säkerhetsrutiner som hanterar risker, att det ej finns oklarheter i regler – de kommersiella tågoperatörerna är rädda för att insläppandet av JHRF- och MRO-kollektiven i sin försäkring ska innebära en ökad risk. Det näst bästa är fortsatta diskussioner med Marsh – de är vårt ombud – för fortsatt bearbetning av försäkringsbolagen för att markera den låga risken – om något händer är det till 90—95% andra som är orsakande. Dessa frågor måste det jobbas med under 2007 för att sänka premien på framförallt ansvarsförsäkringen – han underströk att det avtal som tecknats endast gäller för 2007. Dessutom ska de vid mötet 2006-12-09 givna premier gälla och avvikelser från detta ska redas ut med Marsh. Carl-Erik Olsson föreslog att föreningarna skulle ta fram uppgifter om alla incidenter och sända in till JHRF.

Peter Sjöquist framhöll att det gäller att veta vad försäkringsbolag tittar på – brist på olyckor kan vara tur... Enligt den nya Järnvägslagen ska trafikoperatören ha ett säkerhetsstyrningssystem och det ställs också krav på tillräckligt yrkeskunnande samt kompetens för att identifiera och följa upp risker. Försäkringsbolagen tittar på vad som kan hända och vilka konsekvenser det kan få. Man kräver kontrollsystem – att ledningen har kontroll och följer upp incidenter ger lugnare försäkringsbolag. Man tittar alltså på vad som kan hända och det är lugnt om en vagn åker 10 m mot en stoppbock, men 2,2 km utför en lutande linje är allvarligare. De bedömer om man kan hantera risker och följer upp dem. Anne-Marie Olovsson underströk att det gäller inte bara att ha fina säkerhetssystem på papper, de ska också fungera i praktiken. Hon föreslog att ta med en återkommande punkt på kommande medlemsmötesdagordningar om att dela med sig av uppgifter om tillbud och olyckor som hänt sedan senast.

Lars Nilsson önskade backa till korrespondensen med Göran Edström där han efterlyst en matris avseende tilläggsförsäkringarna som sammanställde villkor, omfattning, premie och självrisker. Har även andra upplevt att det är svårt att sätta sig in i detta? Jonas Hjelm svarade att även han har upplevt att det är svårt. Morrgan Claesson berättade att det är på gång en manual med 40 sidor för att kunna tillgodogöra sig försäkringarna på ett bra sätt. Han puffade för styrelseansvarsförsäkring, eftersom man är personligt ansvarig i föreningens styrelse. Lars Nilsson svarade att VT ville gå igenom vad alla tilläggsförsäkringar innebär och kostar eftersom man vill kunna beställa dem alla i klump. Thomas Lange berättade att Marsh har skickat en Power-Point-fil till MRO och JHRF som skulle kunna visades. Jonas Hjelm visade denna, som till stor del var den som visades vid mötet 2006-12-09 – det nya är att upphandlingen nu genomförts.

Sten Nordström framhöll att det viktigaste är att jobba förebyggande, vilket även är bra för kontakterna med JvS. Anders Johansson påpekade att den svagaste länken blir styrande och föreslog gemensamma utbildningar och personalregister. Han frågade även efter Göran Edströms roll? Jonas Hjelm svarade att denne är assistent till Anders Jespersson. Thomas Lange påpekade att den nya ansvarsförsäkringen har ett moment allmänt ansvar. Per Krogh efterfrågade status för röjnings- och bärgningsförsäkringen. Thomas Lange och Jonas Hjelm svarade att den man fått på förslag är för dyr. Jonas Hjelm underströk att ha någon lösning på detta är dock ett krav för de som kör på BV spår. Detta kan ingå i kaskoförsäkringen, men då riskerar man att hela försäkringsbeloppet kan gå till röjning och bärgning och inget blir kvar till att reparera fordonet för...

Anders Johansson undrade om premieförfallodag – den tidigare försäkringen hade 1 september? Sten Nordström svarade att denna förlängdes till årsskiftet – för de som tidigare haft den gemensamma försäkringen. Anders Johansson påpekade att faktura avseende tilläggsförsäkringarna ej anlänt. Sten Nordström svarade att en faktura anlänt. Anders Svensson påpekade att denna endast gällde de gemensamma försäkringarna. Anders Johansson såg ett problem med att försäkringarnas upplägg omlagts i förhållande till tidigare försäkringslösning och såg en risk för dubbelbetalningar. Sten Nordström svarade att vad man har för försäkringar och när de förfaller måste föreningarna hålla reda på själv. Anders Johansson ville ha hjälp att följa upp detta. Sten Nordström svarade att om man ger Marsh en fullmakt kan de reda ut detta. Thomas Lange framhöll att varje förening måste själv reda ut vad man behöver för försäkringsskydd. Peter Jonsson undrade om den sammanställning som nu gicks igenom har gått ut till alla föreningar? Thomas Lange berättade att man fick den 2007-03-30 och att den ska skickas ut.

Sten Nordström underströk att JHRF (och MRO) endast har mandat för att hantera ansvarsförsäkringen, ej för andra försäkringar. Anders Johansson tyckte att det var rätt, men att detta kräver samordning mellan föreningarna och senare med alla (kommersiella) tågoperatörer. Thomas Lange rekommenderade föreningarna att lämna fullmakt till Marsh för att gå igenom försäkringsskyddet samt att då vara beredda på att lägga ner eget arbete för att ge Marsh underlag till denna genomgång. Sten Nordström underströk att samarbetet med tågoperatörerna endast gäller ansvarsförsäkringen. Anders Johansson frågade efter premie för extrakostnadsförsäkringen? Lars Nilsson svarade att det står max 2 300,- men borde stå 2,3 % av önskat belopp. Sten Nordström påpekade att vid samordning med tågoperatörerna blir den stora risken – skador för upp till 300 MSEK – gemensam för det utvidgade kollektivet, men skador upp till 10 MSEK ska man försäkra själva. Skador på över 10 MSEK har hittills inte förekommit inom föreningskretsen och ska genom förbättrat säkerhetsarbete inte heller hända.

Thomas Lange underströk att JHRF- och MRO-kollektivet gemensamt betalar endast 7 000,- för styrelseansvarsförsäkringen och tyckte att detta borde alla föreningar ha – premien skulle då bli mycket obetydlig. Anders Johansson framhöll att vissa föreningar har avstått för att man har denna lösning via andra försäkringar, t ex det försäkringspaket som föreningar anslutna till Sveriges Hembygdsförbund har tillgång till och som (också) ger förmånliga byggnadsförsäkringar. Magnus Eriksson föreslog att ta med detta moment i den stora ansvarsförsäkringen. Jonas Hjelm och Thomas Lange tyckte att detta var ett bra förslag. Mogens Bruun påpekade att i Danmark är endast ordföranden personligt ansvarig och att även Sverige bör man endast kunna kräva pengar av föreningen. Morrgan Claesson svarade att så är det inte Sverige enligt ny lagstiftning, varför föreningarna bör ha en sådan försäkring. **Beslutades** att rekommendera styrelsen att låta styrelseansvar ingå i ansvarsförsäkringen.

Jonas Hjelm berättade vidare att Marsh har fått ner premien för röjning/bärgning men inte lyckats få ner den till en vettig nivå. Anders Johansson framhöll att det är stor skillnad på att en röja en rälsbuss ("låt sk-ten ligga") och ett tåg med 20 sovagnar. Jonas Hjelm rekommenderade SMOK att i så fall då ta detta moment via kaskoförsäkringen. Anders Johansson svarade att i så fall kommer denna försäkring att kosta mer för andra föreningar. Thomas Lange påpekade att premien är baserad på tågkm – den kommer att sjunka om endast få ingår i denna specialförsäkring. Jonas Hjelm avslutade med att framhålla vilka försäkringsaktiviteter som var tänkta att genomföras 2007: Tillsätta en risk- och analysgrupp, ha ett möte med If angående ett tre-årsavtal, att anordna en gemensam besiktning våren 2007, få till en försäkringsmanual, fortsätta diskussioner inom JHRF om ett eget skadekontosystem, diskutera frågan med andra organisationer, införa skade- och incidentrapportering samt åstadkomma en gemensam säkerhetsplattform. Sten Nordström fyllde på med att skadekontosystemet är för den eventuella egna delen som ska klara skador upp till 10 MSEK.

Jonas Hjelm önskade redan på detta möte tillsätta risk- och analysgruppen. Anders Johansson tyckte att det nu var läge att ta åt sig och lära sig det som framkommit vid detta möte för att sedan återkomma under april. Jonas Hjelm föreslog Sten Nordström som sammankallande för denna grupp och sända ut ett upprop om deltagande i slutet av april. Anders Johansson önskade att presentationen snabbt distribueras till ej närvarande föreningar. **Beslutades** enligt förslag avseende förfarandet vid tillsättande av risk- och analysgruppen och **uppdrogs** åt Anders Svensson att distribuera presentationen.

6 Järnvägsstyrelsen

a) Allmän järnvägssäkerhet

Jonas Hjelm påpekade att mötet redan varit inne på detta, men att det finns mer kvar att göra. JHRF har startat genom att delta i det svenska ERA-samarbetet. Det gäller rent allmänt att jobba mer tillsammans. Peter Sjöquist framhöll att säkerhetsarbetet går mot gemensamma säkerhetsmål, gemensamma säkerhetsindikatorer samt gemensamma säkerhetsmetoder. Detta hanteras väldigt olika i olika länder, varför man efterfrågar svenska erfarenheter. Han såg det som angeläget att jobba inom JHRF och MRO för att styra och leda säkerhetsarbetet. Gör inte som de stora operatörerna på BV spår – de har för stora regelverk för att fungera hos föreningarna. JHRF skulle kunna göra detta genom att titta på de bra exemplen och skala ner dessa till användbar form. Många tycker inte om administration och felet man gör att bygga för stora och komplicerade säkerhetssystem, anpassade till den som gjort det – det gäller i stället att hitta den tillräckliga nivån, som även håller när verksamhetens storlek förändras. Börja med en grupp som analyserar risker, fortsatt sedan med metoder. JvS vill gärna se en uppgift man känner igen vid t ex trafikillståndsansökningar. Jonas Hjelm föreslog att Anne-Marie Olovsson och Peter Sjöquist skulle jobba med detta. Peter Sjöquist svarade att han av formella skäl inte kan ställa upp, men det går bra att ringa upp honom.

Jonas Hjelm undrade hur JvS skulle se på ett gemensamt personalregister? Anne-Marie Olovsson svarade att de skulle se positivt på detta. Peter Sjöquist fyllde på med att BV håller på med ett stort projekt om detta vilket inte tagit hänsyn till verksamheternas olikheter – har man väl definierade uppgifter i detta personalregister kan det bli bra. Anne-Marie Olovsson framhöll att JvS dock ser allvarligt på sekretessfrågorna. Per Krogh föreslog att endast skicka in sammanställda uppgifter, ej kopior av dokument, t ex hälsodeklarationer, om personerna. Bengt Espling påpekade att idag ska den enskilde föraren skicka in uppgifter till varje trafikoperatör denne har att göra med. Föreningarna får inte dela med sig uppgifterna mellan varandra. Jonas Hjelm föreslog att den enskilde får godkänna att dennes uppgifter får stå med i ett gemensamt register. Anne-Marie Olovsson påpekade att detta endast får innehålla anmärkning om att se intyg, varefter detta får kollas med den enskilde. Det pågår dessutom förändringar av reglerna om hälsokontroll och museiföreningarnas möjlighet att ersätta varannan kontroll med hälsodeklaration kommer att upphöra. **Beslutades** att gå vidare med frågan om att undersöka möjligheten att upprätta ett centralt personalregister och **uppdrogs** åt Carl-Erik Olsson att kontakta Kjell G Bränge om att arbeta med detta. Anne-Marie Olovsson berättade att JvmV håller på att titta på detta eftersom man får in en mängd tjänstgörande med bakgrund i andra föreningar och att Henrik Reuter Dahl kan komma att tillsättas för att jobba med denna fråga – detta kan kanske samordnas med JHRF arbete. Anders Johansson berättade att ett antal föreningar redan håller på med detta och när detta är klart bör man ta på sig JHRF-hatten och samordna arbetet. Anne-Marie Olovsson framhöll att det finns mycket att vinna på att göra detta arbete gemensamt och sträva efter att så mycket som möjligt av dokument ska vara likalydande.

Anders Johansson påpekade att alla föreningar har säkerhetshandläggare och att ett samarbete om utbyte av aktiva går ut på att även dessa ska kunna få deltaga i verksamhet eftersom de inte bör vara aktiva i den egna verksamheten. Peter Sjöquist opponerade sig mot detta och framhöll att det i stället är extremt viktigt att säkerhetshandläggare har erfarenhet av den egna verksamheten. Däremot är det väldigt nyttigt att någon från någon annan förening ser över den egna verksamheten. Anders Johansson påpekade att säkerhetshandläggaren ofta är förare, och då kan någon annan förenings d:o kan vara standby som säkerhetshandläggare. Jonas Hjelm påpekade att det i övrigt är bra att ha gemensamma föreskrifter och undrade hur denna fråga löses.

Peter Sjöquist påpekade att vid JvS säkerhetskonferens (för en dokumentation av denna, se FpS 3/06; sekr anm) framhöll JvS chefsjurist att varje nation ska täppa till TSD-hålen. JvS söker därför personal till ett antal nya tjänster. BV har lagt den gemensamma TRI-delen på en hög nivå vilket har gett ett stort behov av företagsregler. JvS har på några års sikt avsikten att ta över så att det kan bli ett nationellt TRI-paket på ganska låg nivå och detta arbete är det viktigt att vara med i och bevaka. Anne-Marie Olovsson föreslog att en JHRF-TRI som täpper till luckan mellan JvS-TRI och föreningarnas skapas. Jonas Hjelm efterfrågade vad JHRF bör göra? Anne-Marie Olovsson rekommenderade att börja läsa BV TRI-remiss och svara på denna. Jonas Hjelm svarade att denna beställts och skickats till Sven Fredén. Peter Sjöquist föreslog en kartläggning av de specialregler som finns inom föreningen. Anders Johansson berättade att han börjat läsa TRI-remissen och hittat nya regler som blir problematiska, t ex mycket invecklade förfaranden för att få backa på linjen, vilket kommer att omöjliggöra fotokörningar. Peter Sjöquist framhöll att ambitionen varit att utrota överanvändandet av undantag. Anne-Marie Olovsson framhöll att det är viktigt att påpeka dessa konsekvenser och också ge förslag på lösningar. Peter Sjöquist framhöll att det är viktigt med ett gemensamt svar från JHRF i st f 25 st spretiga svar från föreningarna. Peter Jonsson föreslog att föreningarna bör skicka sina TRI-remisser till Sven Fredén. Jonas Hjelm undrade om föreningarna ville gå med på detta förfarande? **Beslutades** att rekommendera JHRF-medlemmarna att skicka in sina TRI-remisser till Sven Fredén för sammanställning till ett gemensamt remissvar.

b) ERTMS

Jonas Hjelm påpekade att det är klart att detta påverkar föreningarna, men när? Vid en BV-konferens hade han erfarit att för TAM-banor gäller det redan från 2010. JvS är glada för att de utan ATC ej ska kunna köra, men verkar inte bekymra sig om att detta kan döda en hel bransch. Bidrag på ca 0,1 MSEK är möjligt att få, men utrustningen kostar ca 1 MSEK per fordon. Anders Johansson framhöll att BV har beställt ej godkänd utrustning. Bengt Lindgren berättade att en X1 med utrustning är på väg till Botniabanan. Jonas Hjelm berättade att alla ska ha fast monterad MobiSir-utrustning på 8 W från 2007-12-01, dock med möjlighet till dispens. Anne-Marie Olovsson påpekade att detta är en gemensam europeisk standard och att det ska gå att kunna beställa utrustning från hela Europa. Anders Johansson vidhöll att det endast finns en godkänd utrustning nu och såg det som en fråga för JHRF. Anne-Marie Olovsson påpekade att hennes f d chef Anders Svensson håller på med detta och att vore bra att gå på denne, men att möjlighet till bidrag i Sverige kan leda till att andra länders operatörer går via Sverige. Thomas Lange föreslog att kontakta Lars Berggrund om detta problem med att få tillgång till BV spår. Jonas Hjelm tyckte att det var ett bra förslag och framhöll att JHRF fortsätter att bevaka frågan.

c) Trafiktillstånd

Anne-Marie Olovsson aviserade en kommande förändring av Järnvägslagen som gäller säkerhetstillstånd för infrastrukturförvaltare – dessa kommer att behöva söka om sitt tillstånd. De som har tillstånd för obetydlig museijärnvägstrafik behöver dock inte söka om sitt tillstånd för detta. Peter Sjöquist påpekade att propositionen nu innehåller bra förarbeten hur man tänkt denna gång – särskilt två kapitel om säkerhetsstyrning och olycksutredning är bra skrivna. Även BV ska söka tillstånd som infrastrukturförvaltare... Jonas Hjelm och Peter Sjöquist framhöll att dessa frågor skulle vara värda ett eget möte.

7 MRO

a) Samverkan mellan JHRF och MRO

Jonas Hjelm berättade att detta förslag kom på höstmötet och drog de stora linjerna i förslaget: Ett samverkansråd *Samspar* tillsättes, avtalet ska garantera tvingande samverkan och vissa frågor är obligatoriska att behandla. Thomas Lange fyllde på med att samarbete ej ska kosta något genom att mötena ska hållas i samband med förbundsstämmor eller motsvarande – gärna före dessa för att sedan kunna rapportera på mötet. Man ska samråda, men ej tvingas följa dessa mötes beslut. **Beslutades** antaga detta avtal. Thomas Lange tar initiativ till ett inledande möte.

b) Aktuella MRO-frågor

Behandlades ej.

8 Banverket

a) Anslutningsväxlar

Anne-Marie Olovsson berättade att Näringsdepartementet ska avgöra denna fråga men inväntar hela utredningen om det kapillära nätet. Före sommaren ska denna dock redovisas, för att sedan ställas till Näringsdepartementet. Man har i denna utredning totalt nonchalerat dokumentet om BV förhållningssätt till föreningarna. JHRF bör påpeka att detta förhållningsdokument finns till Näringsdepartementet. BV har ett förslag om avgift för anslutningsväxlar om 15 000,- per år, bl a för att man vill undvika banregionernas olika inställning. Sten Nordström föreslog att JHRF går in med skrivelse både till Närings- och Kulturdepartementen. Mötet **beslutade** att förorda detta förfarande.

b) Övertagande av byggnader

Anders Johansson påpekade att vissa banregioner inte svarar. Jonas Hjelm fyllde på med att de dessutom har väldigt olika behandling av fråga. Anders Johansson fyllde på med att de dessutom anser sig vara klara med frågan. Anne-Marie Olovsson svarade att detta beror på BV omorganisation. Jonas Hjelm uppmanade medlemmarna att höra av sig om man behöver JHRFs stöd.

c) Avgift för drivmotorström

Magnus Eriksson efterlyste en tolkning av blanketten för att inrapportera detta – de fordon OKBv saknas i den. Anne-Marie Olovsson framhöll att detta är en reell kostnad – schablonen gäller de vanliga fordonen, att det finns annat måste också framföras till BV, men det kan leda till krav på elmätare. Anders Johansson påpekade att det inte spelar så stor roll hur man räknat, utfallet blir ändå lika. Bengt Espling påpekade att Ra-lok räknades som Rc, men att de senare har dubbelt så stor förbrukning. Anne-Marie Olovsson underströk att dessa avgifter ej får subventionera andra operatörer. Jonas Hjelm föreslog att JHRF tar upp en diskussion med BV om detta. **Beslutades** förorda detta. Carl-Erik Olsson undrade hur denna avgift debiterades? Anders Johansson svarade att den debiteras per bruttotonkm.

9 Jernhusen

Lars Nilsson meddelade att det är status quo hos Värmlandståg – inget har hänt. Peter Jonsson berättade att NJ har fått en hyresökning med 350% inkluderande lokal, el, värme och infrastruktur. Man har kontakt med kommunen om att de ska hjälpa till. Per Krogh berättade att VT sade upp sitt avtal – det tycks vara bättre för Jernhusen att Kils lokstall står tomt....

Anders Johansson påpekade att JHRF bör vara med om detta – om detta leder till att man stuvar runt bland operatörerna kan det ställa till det för alla. Inriktningen tycks vara att lokstallen hellre ska bli kontor... Jonas Hjelm undrade om JHRF ska engagera sig i detta? Anders Johansson föreslog att man ska försöka få Kulturdepartementet att säga åt Jernhusen att de ska behandla järnvägsföreningarna som BV gör. Bengt Lindgren förordade tillsättandet av ett antal personer som kan prata med departementen. ArbetSam har tidigare gjort detta och då hände det något. Jonas Hjelm berättade att en skrivelse tillsammans med bl a SÅF är avsend till Kulturdepartementet. Anders Johansson framhöll att det är viktigt att ta tag i detta innan en eventuell försäljning av Jernhusen 2007-07-01. Sten Nordström att dessa inte står på säljlistan – då...

10 Previa

Jonas Hjelm berättade att avtalet är kvar, nu utan avgift för förbundet. I stället kostar ev utnyttjande av deras tjänster mer.

11 JHRF

a) Hemsidan

Jonas Hjelm berättade att han ska titta på denna tillsammans med Rolf Sten för att göra den bättre. Han kan nu lägga upp på information på denna.

b) Höstmöte 2007

Beslutades hänskjuta frågan till styrelsen. Anders Svensson påpekade att 2007-11-17 fyller JHRF 30 år och förordade ett höstmöte denna dag. Jonas Hjelm tyckte att det var ett utmärkt förslag.

12 FEDECRAIL

a) Förhållningssätt gentemot FEDECRAIL

Behandlades ej.

b) Tågåkarpass

Behandlades ej.

13   Tågsommar

Anders Svensson fann tiden för kort för en meningsfull presentation.

14   Övriga frågor

a)   Samlande av järnvägsintresset

Behandlades ej.

15   Mötets avslutande

Jonas Hjelm avslutade mötet 12:10.

Anders Svensson